

ВПЛИВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ НА МІЖНАРОДНІ ЛОГІСТИЧНІ ШЛЯХИ: АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЇ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ

У сучасному глобалізованому світі, де міжнародна торгівля та логістика відіграють ключову роль у підтримці світової економіки, геополітичні конфлікти можуть мати значний вплив на стабільність та ефективність логістичних шляхів. Від Холодної війни до сучасних конфліктів, міжнародні логістичні маршрути постійно адаптуються до змінюваних геополітичних реалій. Зі зростанням напруженості між великими державами, такими як Росія, Китай, країни Близького Сходу та демократичні країни, світ може стати на порозі нової ери геополітичної конкуренції, що може призвести до «нової Холодної війни».

Значні історичні події, як-от Холодна війна, вже продемонстрували, як політичні напруженості можуть призвести до радикальних змін у міжнародній торгівлі та логістиці. Очікування настання нової холодної війни вимагають від міжнародної бізнес-спільноти не лише вивчення минулих уроків, але й розробки нових стратегій, що дозволять ефективно функціонувати у складних геополітичних умовах. Визначення потенційних ризиків та розробка гнучких логістичних рішень стануть ключовими у забезпеченні стійкості та продовженні успішної діяльності на міжнародному рівні в умовах нових викликів.

Актуальність теми зумовлена зростаючою нестабільністю в міжнародних відносинах, що безпосередньо впливає на логістичні мережі та ланцюги поставок. У контексті цієї статті, особлива увага приділяється аналізу конфліктів, що мали місце після другої світової війни, в тому числі Холодної війни, та їх впливу на формування та адаптацію міжнародних логістичних шляхів. Враховуючи потенціал для нової холодної війни, спричинений сучасними геополітичними розкладами між західними демократіями та авторитарними режимами, зокрема Росією, Китаєм та державами Близького Сходу, виникає необхідність глибшого розуміння цих процесів.

Холодна війна, яка розпочалася невдовзі після завершення Другої світової війни і тривала аж до розвалу Радянського Союзу в 1991 році, суттєво вплинула на геополітичний ландшафт та, відповідно, на міжнародні логістичні шляхи (табл.1). Цей період інтенсивних політичних напружень між Заходом на чолі зі Сполученими Штатами Америки та Східним блоком під керівництвом Радянського Союзу зумовив необхідність розвитку альтернативних транспортних маршрутів і технологій, а також адаптації до нових викликів.

Одним із ключових аспектів Холодної війни стало змагання за технологічну перевагу, що охоплювало й сферу логістики та транспорту [1]. Це спонукало до інвестицій у розвиток контейнеризації, що радикально змінило морські перевезення, знизивши вартість і час доставки товарів. Контейнеризація дозволила стандартизувати вантажоперевезення, спростивши логістичні операції та зробивши їх більш ефективними.

Інший важливий аспект – розвиток авіаційної логістики. Підвищення напруженості між супердержавами стимулювало розвиток військової авіації, що побічно сприяло прогресу в цивільній авіації. Це зробило повітряний транспорт більш доступним і надійним засобом для швидкої доставки вантажів на великі відстані [2].

Холодна війна також змусила країни активізувати пошуки альтернативних маршрутів для міжнародної торгівлі, щоб обійти геополітичні зони напруги. Це призвело до значного розширення морських шляхів через Атлантичний і Тихий океани, а також до інтенсифікації використання Панамського каналу, що з'єднає два океани і значно скорочує маршрути.

Не менш важливим було і стратегічне інвестування США та Радянського Союзу у розвиток інфраструктури в країнах, що розвиваються. Це включало будівництво доріг, залізниць та портів в Азії, Африці та Латинській Америці. Ці проекти не тільки сприяли розширенню впливу супердержав у цих регіонах, але й відкрили нові можливості для міжнародної торгівлі та логістики.

Сучасний контекст міжнародних логістичних маршрутів не може бути повністю зрозумілим без аналізу впливу російсько-українського конфлікту, що почався з анексії Криму росією в 2014 році та подальших військових дій на території України (табл. 1). Ці події суттєво змінили не тільки геополітичну картину регіону, але й мали великий вплив на міжнародні логістичні шляхи, особливо на Чорноморський регіон, що традиційно вважався важливим вузлом глобальної логістики.

Таблиця 1.

Конфлікт	Опис конфлікту	Змінені логістичні маршрути	Вплив на глобальну торгівлю
Холодна війна	Протистояння СРСР і США, що призвело до гонки озброєнь і ідеологічної конкуренції.	Розвиток альтернативних маршрутів, включно з повітряним транспортом і контейнеризацією.	Посилення глобалізації, збільшення міжнародної торгівлі через розширення та оптимізацію логістичних мереж.

російсько-українська війна	Анексія Криму росією та тимчасова окупація територій Донецької та Луганської областей, а також повномасштабне вторгнення у 2022 р., що вплинули на стабільність регіону та доступ до Чорноморських портів.	Пошук альтернативних маршрутів через країни ЄС, розвиток залізничного та морського транспорту в обхід Чорного моря.	Вплив на глобальні ланцюги поставок, зокрема на зерновий ринок, і збільшення вартості та часу доставки.
----------------------------	--	---	---

Вплив двох ключових історичних конфліктів на міжнародні логістичні шляхи та глобальну торгівлю

Джерело: складено автором за [1; 3]

Перше і, мабуть, найбільш очевидний наслідок цієї агресії – це перекриття або істотне ускладнення доступу до традиційних морських шляхів через Чорне море. Це змусило багато міжнародних торговельних компаній шукати альтернативні маршрути для обходу зони конфлікту, що призвело до зростання вартості та часу доставки товарів.

Окрім того, конфлікт спричинив нестабільність в регіоні, що мало негативні наслідки для зернового ринку. Україна, як один з найбільших світових експортерів зерна, зіткнулася з серйозними труднощами при експорті своєї продукції, що не лише вплинуло на глобальні ціни на продовольство, але й змусило міжнародну спільноту шукати шляхи вирішення логістичної кризи.

Реакція міжнародної спільноти на ці виклики була багатогранною. З одного боку, були запроваджені численні санкції проти росії, що також мали певний вплив на міжнародні логістичні операції, пов'язані з російськими компаніями та портами. З іншого боку, Україна та її партнери шукали способи мінімізувати вплив конфлікту на експорт, зокрема через розширення використання залізничного транспорту та розвиток альтернативних маршрутів через країни Європейського Союзу.

Компанії, що займаються міжнародними логістичними операціями, почали активно використовувати та розширювати існуючі транспортні коридори, які обходять конфліктні зони. Наприклад, залізничні та автомобільні маршрути через країни Європейського Союзу стали більш популярними для транспортування товарів з України до західних ринків. Так, розвиток і поглиблення співпраці з Польщею, Словаччиною та Угорщиною дозволило створити ефективні логістичні хаби на західних кордонах України, звідки товари далі розподіляються по всій Європі.

Крім того, значну увагу приділяється розробці морських маршрутів через порти в Балтійському та Північному морях. Це включає використання портів країн Балтії та Нідерландів як альтернативних точок в'їзду для українських товарів на європейський ринок. Дана стратегія не лише забезпечує обхід ризикованих зон, але й відкриває нові можливості для торгівлі зі скандинавськими країнами та країнами Західної Європи.

Іншим важливим напрямком є розвиток трансазіатських та транскаспійських маршрутів, які з'єднують Україну з країнами Центральної

Азії та Китаєм через Каспійське море. Ці маршрути, хоча й більш довгі та дорогі порівняно з традиційними шляхами через Росію, набувають популярності як безпечна альтернатива для доступу до азійських ринків.

Наразі міжнародні логістичні компанії починають активно використовувати й інші методи зменшення впливу ризиків глобальних конфліктів (рис. 1). Розглянемо їх детальніше.

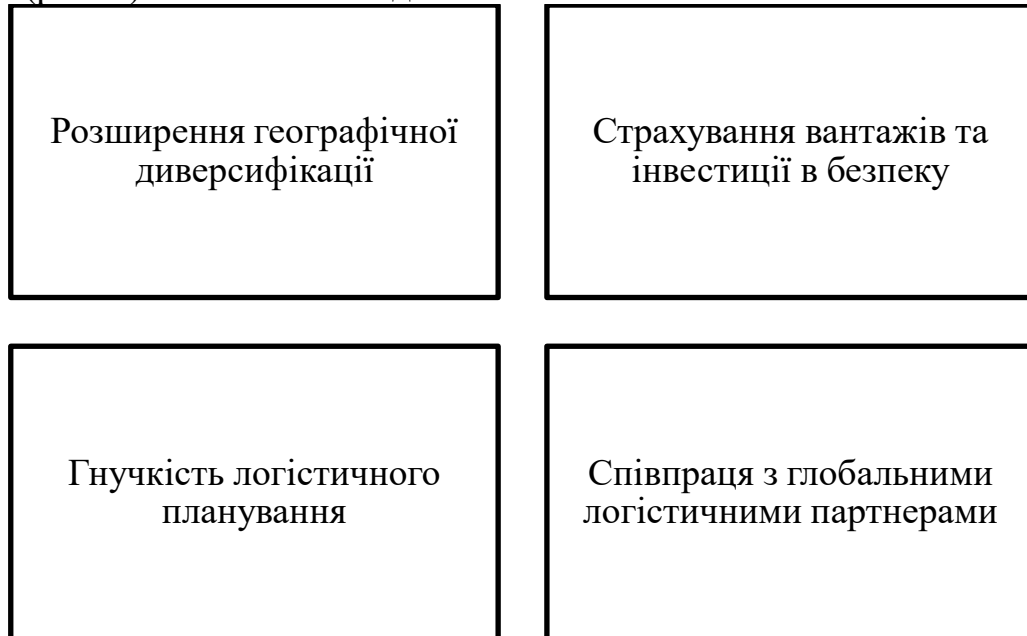


Рис 1. Методи зменшення впливу ризиків глобальних конфліктів
Джерело: складено автором за [4].

Розширення географічної диверсифікації є ключовим аспектом мінімізації ризиків. Це означає не лише розробку альтернативних маршрутів для доставки товарів, але й пошук нових постачальників у різноманітних географічних локаціях, що дозволяє зменшити залежність від потенційно нестабільних регіонів.

Страхування вантажів та інвестиції в безпеку набувають нового значення у світлі геополітичних викликів. Використання комплексних страхових рішень, що покривають ризики, пов'язані з конфліктами, а також інвестиції в технології моніторингу, як-от супутникове слідкування, забезпечують додатковий шар захисту.

Гнучкість логістичного планування стає необхідною умовою для ефективного реагування на зміни у міжнародному середовищі. Розробка адаптивних планів, що дозволяють оперативно змінювати маршрути та методи доставки, допомагає підтримувати стабільність у ланцюгах поставок.

Співпраця з глобальними логістичними партнерами забезпечує доступ до широкої мережі маршрутів та логістичних рішень. Партнерство з досвідченими міжнародними операторами допомагає знайти найефективніші шляхи доставки, обходячи регіони з високим рівнем ризику.

Завершуючи, важливо підкреслити, що в умовах постійної зміни геополітичного ландшафту, гнучкість, передбачливість і інноваційність стають

вирішальними чинниками успіху в міжнародній логістиці. Використання вивчених стратегій дозволить компаніям не лише виживати, але й процвітати в епоху глобальних викликів.

Список використаних джерел

1. Shlaim, Avi. "Britain, the Berlin Blockade and the Cold War." International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-), vol. 60, no. 1, 1983, pp. 1–14. JSTOR. URL: <https://doi.org/10.2307/2618926> (дата звернення 29.03.2024)
2. Harris, Steven E.. "Peter Svik: Civil Aviation and the Globalization of the Cold War" New Global Studies, vol. 16, no. 1, 2022, pp. 153-156. URL: <https://doi.org/10.1515/ngs-2021-0032> (дата звернення 30.03.2024)
3. Russia-Ukraine War: Global Impact on Logistics | GEP Blogs. GEP | AI-Powered Supply Chain and Procurement Software, Strategy & Managed Services. URL: <https://www.gep.com/blog/mind/russia-ukraine-war-logistics-impact#:~:text=The%20RussiaUkraine%20war%20led,the%20availability%20of%20warehousing%20space> (дата звернення: 01.04.2024).
4. Копчак, Ю., Матвеев, М., Пугачов, В. (2023). Трансформація сучасного менеджменту в умовах війни. Економіка та суспільство, (51). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-24> (дата звернення: 01.04.2024).

Dorofeev I. O.

Student of group 43 FME

Uhanova Inna Olegivna

Candidate of Economic
Sciences, Associate Professor

SUCCESS OF THE COMPETITIVE STRATEGY OF THE OUTSTAFFING COMPANY LLC PHARMBILLS ON THE INTERNATIONAL MARKET

The company LLC Pharmbills, located in the USA, is an active participant in international economic activities. Founded in 2017, the company quickly became known for its approach to development, dynamics, and readiness to adapt to changes in the global economic environment. Clients of LLC Pharmbills cover a wide range of industries, including healthcare, real estate, insurance, and many others. This indicates the versatility and importance of the services provided by the company in the modern global business environment [1].

To analyze the competitiveness of LLC Pharmbills and its main competitors in the outstaffing services market, a map of strategic groups was compiled, indicating the image and market share. The following companies were selected for analysis as they provide a similar range of services: EBS - a company providing services in financial management, accounting, auditing, management consulting, IT, and HR, with about 250 employees serving 26 clients [2]; NotaGroup - a company providing